

Specifieke doelgroepen sport en bewegen (K0288)

Servicedocument – Afnamevorm: Praktijkexamen

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Uitvoeren van sport- en beweegactiviteiten voor specifieke doelgroepen	
Complexiteit:	De beginnend beroepsbeoefenaar verwerft kennis en vaardigheden om een groep deelnemers met een specifieke ondersteuningsbehoefte als gevolg van een lichamelijke, zintuiglijke of verstandelijke beperking, gedragsproblematiek, geriatrische, psychiatrische of neurologische aandoening of (chronische) ziekte, te motiveren, te enthousiasmeren, te informeren, te adviseren, te begeleiden, te instrueren en/of te ontwikkelen op het gebied van sport en/of bewegen. Vanwege de specifieke ondersteuningsbehoefte is het aanbieden van sport- en/of beweegactiviteiten aan de doelgroep complex en doet het een beroep op kennis van de doelgroep, kennis van de consequenties van de 'beperking' voor deelname aan sport en kennis van beweegactiviteiten. Het doet eveneens een beroep op communicatieve en probleemoplossende vaardigheden en op een juiste beroepshouding in het werken met de specifieke doelgroep. N.B. voor de leesbaarheid wordt in dit keuzedeel het begrip beperking gebruikt, waarmee ook aandoening, ziekte of stoornis wordt bedoeld.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig en draagt verantwoordelijkheid voor het aanbieden en uitvoeren van sport- en/of beweegactiviteiten voor een of meer van de specifieke doelgroepen. Zo nodig stemt hij vooraf zijn aanpak en activiteiten af met zijn leidinggevende of de verantwoordelijk functionaris. Hij legt verantwoording af over zijn werkzaamheden aan zijn leidinggevende. Bij onduidelijkheden of calamiteiten kan hij terugvallen op zijn leidinggevende.
Examenvorm:	Praktijkexamen Het praktijkexamen is een afsluitende toets waarbij de kandidaat in een realistische werkomgeving aantoont de vereiste kennis, vaardigheden en professionele houding te beheersen. De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf vastgestelde criteria en richt zich op zowel het proces als het eindresultaat.

Werkproces: D1-K1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Uitvoeren van sport- en beweegactiviteiten voor specifieke doelgroepen	De student ontwikkelt een beweegprogramma dat is afgestemd op de behoeften en beperkingen van ouderen, met aandacht voor veiligheid, motivatie en haalbaarheid	- Analyseer de doelgroep ouderen en hun specifieke behoeften - Bepaal de doelen van het beweegprogramma - Kies geschikte oefeningen en activiteiten - Pas oefeningen aan op de doelgroep - Stel een programma samen met de juiste opbouw - Bepaal benodigde materialen en ruimte - Maak een planning voor de uitvoering - Ontwikkel instructies en begeleidingsmaterialen - Evalueer het programma op haalbaarheid en effectiviteit - Presenteer het programma aan een begeleider of collega - Verwerk feedback en verbeter het programma - Documenteer het uiteindelijke beweegprogramma - Reflecteer op het ontwikkelproces - Bereid een korte presentatie voor over het programma - Voer het programma eventueel uit of simuleer de uitvoering	- Duidelijke omschrijving van doelgroep en doelen - Passende oefeningen en aanpassingen - Logische opbouw en planning - Reflectie op ontwikkelproces - Professionele presentatie en documentatie

		- Verzamel en analyseer feedback van deelnemers	
--	--	---	--

Werkproces: D1-K1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Uitvoeren van sport- en beweegactiviteiten voor specifieke doelgroepen	De student ontwikkelt een passend sport- en beweegprogramma voor ouderen met diverse beperkingen en behoeften, waarbij rekening wordt gehouden met gezondheidsaspecten en motivatie, en past dit toe in een praktische setting.	- Analyseer de doelgroep en hun beperkingen - Bepaal de doelstellingen van het programma - Selecteer geschikte oefeningen en activiteiten - Stel een programma samen met een logische opbouw - Pas het programma aan op individuele behoeften - Bereid de uitvoering voor, inclusief materialen en locatie - Voer het beweegprogramma uit met de doelgroep - Observeer en evalueer de reacties en resultaten - Pas het programma indien nodig aan - Documenteer het ontwikkelproces en de uitkomsten - Reflecteer op de eigen rol en verbeterpunten - Communiceer de resultaten en aanbevelingen - Verzamel feedback van deelnemers en betrokkenen - Evalueer het hele proces en de effectiviteit	- Duidelijke omschrijving van doelgroep en beperkingen - Uitgebreide en passende oefeningen - Logische opbouw en afstemming - Reflectie op eigen handelen - Documentatie van het proces - Feedback van deelnemers en betrokkenen

Werkproces: D1-K1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Uitvoeren van sport- en beweegactiviteiten voor specifieke doelgroepen	De student ontwerpt een passend beweegprogramma voor ouderen met diverse beperkingen, rekening houdend met hun fysieke en mentale conditie	- Analyseer de doelgroep en hun beperkingen - Bepaal de doelen van het beweegprogramma - Kies geschikte oefeningen en activiteiten - Stel een programma samen met een logische opbouw - Bepaal benodigde materialen en ruimte - Maak een planning voor uitvoering - Beschrijf de begeleiding en instructies - Evalueer de geschiktheid van het programma - Pas het programma indien nodig aan - Documenteer het ontwikkelde programma - Bereid een presentatie voor over het programma - Voer het programma uit in een oefensituatie - Verzamel feedback van deelnemers - Evalueer en verbeter het programma	- Duidelijke analyse van doelgroep en beperkingen - Logische opbouw en afstemming van oefeningen - Compleet en passend materialen- en ruimtegebruik - Heldere planning en begeleidingsaanpak - Reflectie op het ontwikkelproces - Documentatie van feedback en verbeteringen

		- Reflecteer op het proces en de resultaten	
--	--	---	--

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Beoordeling praktijkexamen	De examinerator beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen op basis van vastgestelde beoordelingscriteria die betrekking hebben op de vakinhoudelijke uitvoering. Het bewijsmateriaal ondersteunt de beoordeling, maar is niet zelfstandig beslissend. Beoordelen gebeurt aan de hand van een puntenschaal: - O = onvoldoende (0 punten). Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals gewenst is in de beroepspraktijk. - V = voldoende (1 punt). De uitvoering van het criterium voldoet aan het niveau dat van de beginnend beroepsbeoefenaar kan worden verwacht. - G = goed (2 punten). De uitvoering van het criterium is bovengemiddeld goed en daarmee meer dan de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen of kunnen. De behaalde punten worden opgeteld. Met de omzettingstabel wordt er een eindcijfer berekend (eventueel met OVG-schaal).

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Het examen bestaat uit het uitvoeren van het praktijkexamen	De examinerator observeert en beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen tijdens het werken. Tijdens of direct na de uitvoering kan de examinerator de student kort bevragen ter verduidelijking van gemaakte keuzes en uitgevoerde handelingen. Deze toelichting is ondersteunend van aard en maakt geen afzonderlijk beoordeeld onderdeel van het examen uit.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl